

הגבר האלגנטי לובש אקדח, והילדים

את תניהר

מאת אורי אבנרי

רמכה אליוכט ואלוף-משנה גריבאס הסתכלו זה בזה. הם היו תלויים אחד מול השניה בחדר-הרישום של שדה-התעופה של ניקוסיה. המלכה חייכה. חיך עדין ולבבי, כאילו רצתה לומר שהיתה ברצון מחייכת יותר, אלא שהיא מלכה וזה לא מתאים. גריבאס לא חיך כלל. הוא נראה זועף ובלתי-מגולח. זה לא היה ההבדל היחיד בין שני האישים. תמונת המלכה היתה צבועים מרהיבים ומסגרת נאה הקיפה אותה. גריבאס נאלץ להסתפק במדענה לבנה, ללא זכוכית או מסגרת. היא הכריזה כי כל המוסר אותו ליד השלטונות יוכה בפרס של 10 אלפים לירות שטרלינג.

למרות קיפוח זה, נראה גריבאס מעניין יותר.

★ ★ ★

עברי, צעק עברית

הראשונה הראשונה של כל ישראלי, בעוברו את מיתרס-התיל של שדה-התעופה, היא איך לא להיירג. מאחר שכל ישראלי משוכנע לגמרי שהוא דומה בדיוק לאנגלי, אין זאת בעיה קלה.

רוב הישראלים פותרים אותה בעזרת עורך הארץ. הם לוקחים את עתונת (התאריך לא חשוב), מקפלים אותו היטב, ותוחבים אותו לכיס, כך שהכותרת העברית הגדולה תזדקק מיד לעיני כל טרוריסט. משום מה אין איש משתמש במרחב או בהבוקר. באופן אינסטינקטיבי מרגיש כל אחד שרק הארץ יעשה את הרושם הדרוש על זורקי הפצצות.

דרך שניה היא לדבר עברית בקול רם. תוך כדי קריאות וצעקות. זה גם הרבה יותר קל, מפני שכל ישראלי מדבר ממילא בקול רם. שלושים החיילים הבריטיים, ששימשו כסבלים בשדה-התעופה (מפני שסבל אזרחי יכול לסבול גם פצצות), לא השמיעו אף גיה אחת. באולם, דממה של בית-קברות — עד שנכנסו שני הישראלים הראשונים. מיד התמלא המולה עליזה, שלא השאירה כל ספק ביחס למוצא בעליה.

הצרה היא רק שישראלים בודד אינו יכול להשתמש באמצעי-מגן זה. גם הישראלי ביותר אינו יכול ללכת ברחוב ולצעוק לעצמו בעברית. אך גם לו אין מה לדאוג. לקפריסאים יש סימן-היכר חשאי המזהה מיד כל ישראלי.

הישראלי תמיד עמוס חבילות. האנגלים סוחבים רק את אקדחיהם. אבל הישראלי נושא מטען גדול: צעצועים לילדה, חלוקית לאשה, מתנות לכל ידידי דים וגם אי-אלה הפצים לעצמה, שלעולם לא ישתמש בהם בהגיעו הביתה.

אפשר להשיג את הכל הרבה יותר זול בארץ. התוצרת הישראלית גם טובה יותר. אולם כל ישראלי פוחד פחד-מוות שאם יבוא הביתה בידיים ריקות יהיה ללעג ולקלס, ואשתו לא תסלח לו לעולם.

★ ★ ★

אקדח וביקיני

קיראניה היא עיר יפה מאד, כמעט כמו עכו. כמו עכו יש לה מבצר גדול, ולפני המבצר מעגן עתיק קטן. גם דגל כחול-לבן אינו חסר, רק שזה הדגל הלאומי של יוון, המתנופף מעל למושביו של נציג הכנסייה. שום אדם אחר אינו מעז להניף את הדגל הזה.

ליד המיבצר ישנה מסעדה אנגלית קטנה. על המרפסת יושבים כמה אנגלים ואנגליות, המסתכלים בעיניים זוגיות בכוס הבירה העומדת לפנייהם. הם לבושים בחליפות טרופיות קלות. החולצות לבנות ומגוהצות יפה. והעניבה שקטה ומסודרת. מעל למעיל החליפה הם לובשים חגורת-בד בצבע חאקי, וממנה תלוי אקדח תופי. האקדח הוא לבושו של הגבר האלגנטי. אדם הגון לא יעלה על דעתו לפשוט אותו בפרהסייה. גבר בלתי-מאוקדח היה מעורר, מן הסתם, תדהמה גדולה יותר בקלוב מאשר אשה בבגדים ביקיני.

★ ★ ★

גריבאס אמר

ברחוב הים עומד ישראלי שתויל-למחצה ומנסה ללמוד את המלים היווניות "יחי איוקה!" ו"בז לאנגלים". כמה חברה מן הנוער המקומי משתדלים להכניס אותו לענינים באנגלית רצוצה.

ישנם עוד כמה קפריסאים בוגדים שאינם רוצים שהאנגלים יצאו. אחרי שאלה ייעלמו מן האי, גרשה את האנגלים אפילו בלילה אחד.

בינתיים עוד יש צרות. הנה, למשל, הבחורה הזאת בחצאית האדומה. היא יושבת על אנגלי, האנגלי יושב על הנדנדה, וכל השלושה, הנדנדה, האנגלי והחצאית האדומה — מתנדנדים בעליות לעיני הבריות. בלי בושה. אבל הצעיר הקפריסאי נראה כאילו היה מוכן להתחלף עם האנגלי. יחי איוקה!

איוקה מתחרו עם "תחיה קאריוקה". אם אינך בקי ברקדניות-בסן מצריות, אתה יכול לחרו את זה עם "היי, ג'וקר!" כבר נהג המונית, שהביא אותנו מניקוסיה לקיראניה, הסביר לנו: "כל היוונים הם איוקה!"

כי זוהי ארץ מפגרת. אין סיוון, אין סוכנות יוונית, אין פורשים ואין מלחמה בפורשים. כל היוונים תומכים במחתרת, כולם שונאים את האנגלים, וכל אחד מוכן להגיד לך זאת כפה מלא. ככל הזדמנות, מבלי לתהות הרבה על קנקן. בראש מלחמת-השיחרור עומד הארכיבישוף הגולה, שהוא ראש הכנסייה העצמאית של קפריסין. ובראש המרד עומד גריבאס, אלוף משנה של הצבא המלכותי היווני.

מלחים. גריבאס אמר" הן סוף פסוק, סיום לכל ויכוח. גריבאס אמר שאסור להרוג צרפתים, לא הורגים צרפתים. גריבאס אמר לשבות. שובתים.

כאמור, עם פרמיטיבי שאינו יודע איך לארגן תנועת-מרי כמו שלנו. הסוף יהיה שהאנגלים יחזירו את האי ליוון, ואז תהיה קפריסין אחד האזורים העניים ביותר של אחת המדינות העניות ביותר בעולם. יחי איוקה. כמו כן, יחי החופש.

★ ★ ★

בריתח בדי זקן

היך דאריך? שטויות. גם קפריסין היא ארץ-ישראל. לולא גירשנו את האנגלים, הם היו מביאים עוד היום מעפילים לקפריסין. לאט-לאט היינו הופך כים לרוב, שולחים לשם את בגין או את יגאל אלון, משחררים את הארץ מן הכובש

ספרים

ביקורת

בן ללא הורים

"יש לשבור חרם בלתי מובן זה!" קריאה זו לא יצאה מפי נציג ישראלי באו"ם. בעת דיון על חופש השייט בסואץ. היא באה מפי בעל הוצאת הספרים לדור, בנימין גפנר, חלוץ הספר המוסיקאי העממי בארץ. כוונה כלפי קבוצה קטנה של מבקר רים ספרותיים ומוסיקאיים, שנאספו בשבוע שעבר במועדון מילוא התלאביבי לרגל הופעת חכר הראשון של האנציקלופדיה של גדולי המוסיקה ויצירותיהם (ראה להלן).

בקריאתו הרגשת התריע גפנר נגד ההתעלמות המתמדת של המבקרים למיני-הב מקיומו של הספר המוסיקאי. הרצאתו הקצרה ציירה באוזני הנאספים תמונה קודרת ביותר: הספר המוסיקאי, אשר הכנתו דורשת דיוק רב והוצאות גדולות, מוותר מלכתחילה על מרבית קוראי הספר העברי. אולם הצרה היא שאפילו חובבי המוסיקה אינם נמשכים ביותר אל ספרים אלה. כך, למשל נמכר הספר ברמס מאת גיירינגר, שהופיעה בהוצאת לדורי, באלף טפסים בלבד.

הסיבה לשפל זה בשוק הספרים המר-סיקאיים הינה, לדברי גפנר, פשוטה ביר-תל: "הקהל אינו יודע כלל על קיומם של ספרים אלה. הנמכרים רק בערים הגדולות, היות והעתונים אינם כותבים עליהם אף מלה אחת. רק שני עתונים ישראליים — העולם הזה וקול העם — מפרסמים ביקורת בקביעות. הספר המוסיקאי הפך אצלנו לבן ללא הורים. הביקורת הספרותית אינה נוגעת בו, היות ואין הוא ספרות. הביקורת המוסיקאית אינה נוגעת בו, היות ואין הוא מוסיקה..."

המבקרת ידעה עברית. המבקר רים, אשר הספיקו בינתיים לשנות קפה ולאכול עוגות על חשבון הוצאת לדורי, נתקפו מבוכה, מיהרו למצוא תירוצים שונים להעדר הביקורת. המבקרת המוסיקאית של על המשמר טענה בפשטות כי היא לא קיבלה אף ספר אחד מספרי ההר-צאה באמצעות המערכת, הופתעה לשמוע מפי גפנר כי הוא פנה אל מערכת עיתונה פעמים מספר, נענה כי כל ביקורת לא תיכתב, היות והמבקרת המוסיקאית אינה שולטת בעברית. קראה המבקרת הנרגזת: "איזו חוצפה! שלשתי יפה בעברית עוד לפני עשרים וחמש שנה!"

תרגום

בראשם נרדם

האנציקלופדיה של גדולי המוסיקה ויצירותיהם (מאת מילטון קרוס ודוד אבן, הוצאת "לדורי", 607 עמוד). "קל יותר להוריד את המוסיקה אל ההמונים מאשר לתלות את ההמונים אליה". סיסמה זו של המלחין האמריקאי ג'ורג' גרשווין, נתקבלה במלואה על-ידי שני המוסיקאים האמריקאים, אשר ניגשו לחיבור ספר זה. התוצאה: אנציקלופדיה מוסיקאית עממית.

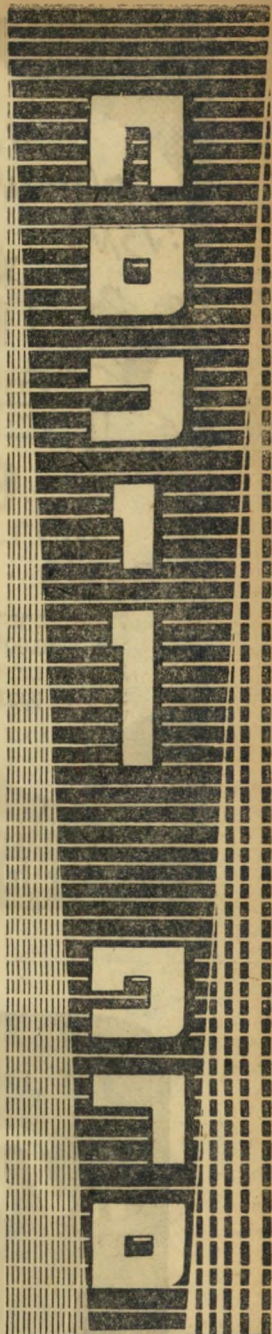
רבגוניותה של האנציקלופדיה הושגה על-ידי חלוקת כל ערך לשלושה חלקים: חי המוסיקאי, המוסיקה שלו, גיתות יצירותיו העיקריות.

החלק הקריא ביותר לגבי הקורא הלא-מוסיקאי הוא, כמובן, חלק התולדות. כאן עשו מחברי האנציקלופדיה דבר, הגובל לדעת מוסיקאים רבים בחילול-הקודש: הם הורידו את אלילי המוסיקה מעל כנר הם המוזהבים, החזירו אותם לדרגת בני תמותה רגילים. על-ידי תיאור פרטים פרי קאנטיים בחייהם. אחדים מן הפרטים:

● הקהל שנכח בהצגת הבכורה של כוחן, האופרה הגדולה של ז'ורז' ביוז, שנערכה בפאריס ב-1875, נודד זע למראה סצינה בלתי מסרית ביותר: חברותיה של כרמן עישנו על הבמה!

● בשנת 1853 נתקיימה פגישה היסטורית ביימאר, גרמניה, בין המלחין פראנץ ליסט והמלחין יוהאנס בראמס. ליסט ניגן אחדות מיצירותיו של בראמס, התפעל מהן, נגן מיד לאחר מכן שתי יצירות משלו, גילה למרבית וזועתו כי בראמס נרדם.

● אילו היה מעתיק תווים וריו בן ימינו בא להעתיק את כל היצירות של באך, היה עליו להקדיש שבועים משנות חייו למלאכה זו.

בנק א"י
לדיסקונט
בע"מ

בית ספר לנהגות

"החץ"

בחדרת אברהם כהן
ת"א, רח' מנרלי 6,
מעכשיו גם שעורים
על וספה

אויבי הנוער

מחלות המין

מאת הד"ר מרדכי זידמן